

V. évfolyam, 28. szám.

Elfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =
április 8. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Magyar színészet.

Husvétvasárnap újból felgördül a *Dungyverszky* színház függőnye és *Kövessz Albert*, a pécsi Nemzeti Színház igazgatójának jeles társulata kezdi meg két hónapra tervezett színiévadját.

A magyar színészet ujvidéki szereplése magasan kiemelkedik más városok szintársulatának vendégjátékai fölé. Mig más városban, ahol a lakosság tisztán magyar vagy legalább is orosz-lánrészben az, ott a magyar színészet kulturális és szórakoztató hivatást teljesít, de itt Ujvidéken, a nemzetiségi Athénben, az ország határán, egy köhajtásra a szerbiai határtól, itt még ezenfelül hazafias missiót is végez.

A hatvanas években, az elnyomatás sötét korszakában a színpad volt az egyedüli hely, ahol a magyar szót még valahogy megtúrták. De a Bach rendszer pribékjei eltiltottak minden olyan darabot, ahol a szabadság eszméi még legártalmatlanabb formában is glorifikálva voltak. És mégis a színpad volt az, amely magyarosított, amely a magyarosítás nagy munkájából az orosz-lánrészt vette ki magának.

Igy volt az nálunk Ujvidéken is. Másfél évtized előtt az ujvidéki *szorb* szintársulat mellett a Remyer, Galotzy és Feingold-féle *német* társulatok képviselték a Muzsát. Csak utóbb merészkedett egy-egy kisebb magyar társulat eljönni, hogy végül vándorhottal a kezben, könyöradományok által segítve, hagyják el városunkat.

A régi Reserve-Commandó emeleti termében Bókodi, Zoltán Gyula társulatai *sörös hordók* tetejéről hirdették a magyar szót. Tizen-tizenöt néztek végig egy-egy előadást és nem tudok akkortájt egyetlen társulatot sem, melynek ujvidéki szereplése ne gyűjtőívvel és könyöradománnyal végződött volna. Közben pedig éheztek.

Néhai *Nemes Sándor dr.-i* a főérdem, mondhatni az egyetlen érdem, hogy *Halmi* szabadtéri, a közben elhalt *Somogyi Károly* kiváló nagyváradi és *Kövessz Albert* akkori kecskeméti szintársulatok jeles társulataikkal Ujvidékre jöttek és eleinte nagy anyagi áldozatokkal a magyar színészet számára megingathatlan alapot vetettek és magas művészi színvonalon álló előadásaikkal, változatos műsorokkal nemcsak az egyre erősödő magyarsá-

got a magyar színészet *kötelességszerű* pártolására szoktatták, de megértették városunk *másajku* polgáraival is, hogy a magyar színészet támogatása alól ők sem vonhatják ki magukat. Elismerésképpen *szorb íróknak* magyar nyelvre átlültetett darabjai kerültek előadásra és minden ilyen, noha jelentéktelennek látszó alkalom a magyar-szorb barátkozás láncszemeit forrasztotta össze. A magyar színészet jövőjének alapja meg volt vetve és csak gondos kertész kellett, hogy a termékeny talajba elvetett magból terebélyes fa nőjön ki.

Az ujvidéki magyar színészet ezentul diadalt diadal után aratott. Sorsát már nem kell féltetnünk és örömmel állíthatjuk, ma már annyira vagyunk, hogy ha a társulat azokat az igényeket, amelyeket ennek az itelligens városnak értelmes lakossága joggal támaszt, kielégíti, úgy Ujvidék városa elbirja egy elsőrangú szintársulat hosszabb színidényét is.

Városunk törvényhatósági bizottsága *háromszor* koronával segíyezi a szintársulatokat, mely segély *elenyészően* csekély, — tekintettel a példátlan, horribilis 80—90 koronányi napi színházbérre, — de mégis hozzájárul ahhoz, hogy a színházigazgatók változó butgetjének mérlegét valahogy helyrebillentse.

Kövessi Albert és a város közönsége közt erős kapocs fejlődött ki, mely legutóbbi, harmadszori ittszereplésekor a társulatban rejlett hibák miatt hirtelen felbomlott. Ekkor néhai *Makó Lajos*, a legideálisabb szintársulat társulata került Ujvidékre. Hivatását lelkiismeretesen teljesítette, sokat áldozott, hogy a közönséget kielégítse. Fáradozása azonban részben sikertelen maradt. Különleges helyi viszonyainkat nem értette meg. Színházába, műsorába nem tudott életet önteni. És a közönség nem pártolta. Közbejött a halála, mely után városunk szintársulat bizottsága e sorok írójának indítványára újra *Kövessi Albertnek* adta a színiengedélyt, aki mégis, az eddigi összes itt működött szintársulatok közt a legjobban tudott a közönség szívéhez férközni, a mi tekintettel az ujvidéki színészet már biztosított alapjára, — leleményességének, ügyességének és áldozatkészségének javára irandó.

Szeretettel köszöntjük a körünkbe érkező társulatot és annak érdemes igazgatóját arra kérjük, hogy feledve a multban történeteket, félretéve minden

keserőséget, újra egész odaadással teljesítse szép hivatását: szerettesse meg e város közönségével a magyar színészetet és a mi közönségünk, amely a legutóbb itt működött Mezei társulatával szemben oly érdemen felül nemesen és nagylelkűen járt el, újra szeretetét fogja fogadni.

Ez a szeretet a színészet diadalának legbiztosabb záloga lesz.

Szinigazgató, társulat és közönség meg fogják tenni kötelességüket. Ebből pedig csak a magyar ügy fog hasznot húzni. Ennek pedig örülünk.

Mayer József.

Közegészségügyünk 1908-ban.

I.
Az összes földi javak közt egy sines, melynek értéke nagyobb volna, mint az *egészség*. Szegénynek és gazdagnak egyaránt es képezi legföltettebb kincsét, melynek híján a leggazdagabb is szegénynek mondható. Az egészséget tehát őrizni, megvédeni és erősíteni ép úgy kötelessége az egyeseknek és családoknak, mint államoknak és népeknek s az egészség fentartására szolgáló intézkedések úgy szólván fokmérői egy állam, vagy ország jólétének s biztos alapját képezik bármi téren való haladásuknak.

Nálunk sajnos, hosszú évtizedeken át a legfontosabb s mindenkit legközvetlenebbül érdeklő ügy, a közegészség ügye volt a leginkább elhagyatott, legjobban elhanyagolt s valóságos esodának mondhatni, hogy a mi ujvidéki közegészségi viszonyaink mellett, a járványok különféle nemei nem ütnek állandó tanyát. Kétszerte nagyobb örömmel kell tehát üdvözlönnünk minden olyan lépést, mely a közegészség ügyének javítását célozza és elismeréssel kell lennünk a legutóbbi időben e célból foganatosított minden intézkedés iránt.

Dr. Demetrovics Vladimir polgármesternek lapunk hasábjain már ismertetett s az egész 1908. évet felölelő jelentése „*közegészségügyünk*” címén nemcsak hű képét adja a közegészségügy mult évi állapotának, de részletesen felsorolja az e téren már végrehajtott munkálatokat s rá mutat a még okvetlenül szükséges intézkedésekre. Jelentésének ide vonatkozó részéből a következőket emeljük ki.

Az egészségügyi viszonyok meghatározásánál mindenkor viszonylagos értékűnek ismerendő el a megállapítás, amennyiben e viszonyok jó vagy kedvezőtlen volta, a megelőző évek észleleteivel összehasonlítva határozatit meg. Ily értelemben a város egészségügyi viszonyai az előző évhez képest kedvezőlenebbek voltak. Az egészségügyi viszonyok minőségét első sorban a halálozási hányad nagy-

BOGDÁNY és TÁRSA
UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezetékek, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

A nőikelmujdonságok vezető színei az 1909-iki tavaszi idényre: adriatique, amethiste, aubergine, miele, cacao, bleu de vichy, taupe stb. a melyek minden elképzelhető árnyalatban és szövetminőségben állandóan raktáron vannak.

KRON KÁROLY FIA, Ujvidéken.

sága, továbbá a betegségek számaránya alapján határozzuk meg.

Az 1908. évben meghalt 847 egyén, a polgári népesedésnek 29.44%-a. Született 992 gyermek, a népesedés 34.44%, s így a születések száma 5 pro mille több volt a halálozásnál. Ez mindenesetre kedvező körülmény. De ha a serpenyő másik oldalát, a megbetegedések számát nézzük, azonnal kedvezőtlenre billen a mérleg. A megbetegedések számarányának meghatározásánál csakis a ragályos betegségeket vehetjük alapul, ezekre bejelentési kötelezettség áll fenn s a város területén gyakorlatot folytató orvosok — ez dicséretükre legyen mondva — lelkiismeretes pontossággal teljesítik ebbeli kötelességüket, úgy, hogy a város területén előfordult összes ragályos betegségek közül csupán egy alig számbavehető hányad nem lett bejelentve s ezen mulasztás is nem az orvosok, hanem a betegek hozzátartozóinak terhére rovandó fel. A hevenyfertőző betegségek közül az 1908. évben dühöngő vörheny-járvány volt az, mely az átlagos közegészségügyi statisztikát rosszabbá tette s kell, hogy erről részletesen beszámoljunk.

A vörheny nálunk már voltaképpen 1907. október havában kezdődött s 30—50 esettel szerepelt a havi kimutatásokban s állandóan egyenletesen felszinen volt 1908. június haváig, elég jóindulatu lefolyással. Vészes jelleget 1908. június havában öltött, mikor a halálozás 43%-ot ért el. Egész utcák haltak ki, sok szülő rövid 3—4 hét alatt ugyanannyi koporsót kisért a temetőbe. Ezen dühöngő járványt csak tájkorai jellege volt, amennyiben kizárólag az I. negyedben grasszált. Az iskolák bezárultak, a legszigorubb óvrendszabályok léptették életbe s ennek folyományaként júliusban a megbetegedések száma lepadt 7-re, hogy augusztusban ismét 38-ra szökjék fel, ugyancsak tájkorai jelleggel, ezuttal az u. n. Szalajkában. Innét azután fokozatosan s következetesen terjedt a város belterületére s miután a járványt az eddigi óvintézkedésekkel elfojtani nem lehetett, a törvényhatóság egészségügyi bizottsága járványbizottsággá alakult át, ugyszólván permanenciában volt s a járvány elfojtására széleskörű intézkedéseket tett, melyeket a belügyi kormány is helyeslőleg tudomásul vett.

Első sorban a szegényház kiürített s ideiglenes járványkórházzá alakítottatott át s a belügyminiszter a hatóságot felhatalmazta a kényszerinternálásra is. Karhatalom igénybevétele azonban egyetlen esetben sem volt szükség, mert a hatósági közegek tapintatos közbelépése mindig eredményre járt. A járványkórház nélkül ma is benn volnánk az epidemiában s azért ez legfontosabb intézkedésnek mondható. 1908. év végéig ápolás alá került a járványkórházban 36 beteg s 5 anya, meghalt ezek közül 3. Együttes erővel s kitartással sikerült a járványt végre elfojtani s a járványbizottság 1909. február 13-iki ülésén kimondotta a járvány megszüntetését s a járványbizottság feloszlását. Megbetegedett vörhenyben az egész 1908-ik évben 447, elhalt 88, a halálozás 20.3% s ez volt az, ami oly kedvezőtlenre tette az 1908. évi egészségügyet.

A többi fertőző betegségek közül szokatlan arányban lépett fel a *difteria*, mely ezen évben némi hajlamot mutatott az elterjedésre, főleg az év utolsó 5 hónapjában. Megbetege-

dett az egész évben 124 egyén, meghalt ezek közül 20, vagyis a halálozási arány 14.51%. Tekintve, hogy a szerum feltalálása előtt a halálozás átlag 40—42% volt, a szerumkezelés óta az országos átlag 17.9% volt, Ujvidéken pedig az országos átlagnál is kisebb, csak 14.51%, mindenesetre kedvező jelenség. Hogy a szerum dacára, a difteria még mindig ily aránylag nagy halálozási arányt mutat, az a reudelkezésre álló adatokból oda magyarázható, hogy a bejelentett esetek nagy része vagy egyáltalán nem részesült orvosi, illetve szerumkezelésben, vagy pedig már nagyon későn vették igénybe az orvosi segélyt.

A kanyaró 78 beteggel, 1 halálesettel, a hökhurut 11 esettel, a járványos fültömírgylob 19 esettel, a bárányhimlő 6 esettel van képviselve a járványos betegségek között. Hasi-hagymáz volt 52 bejelentett eset, 13 halálozással, ami 25% halálozási arány s ami feltűnő soknak mondható. A vörheny s hasi-hagymázról eltekintve, a többi felsorolt járványos betegségek jóindulatuak voltak.

A *gümőkór* ez évben is bőven szedte áldozatait. Ezen veszedelemmel csupán a legelterjedtebb társadalmi tevékenység és áldozatkészség emelhet gátat. A központi kormány s a helyhatóságok áldozatkészsége és tevékenysége a társadalmi támogatás nélkül hatástalan.

HIREK.

Egyházi ének. A Cecilia-egyesület műsora: Nagypénteken: Palestrina, Popule meus . . . 4-szól. vegyes kar. Vexilla Regis . . . 4-szól. v. k. Lipp A., Caligaverunt . . . 4-sz. v. k. Nagyszombaton a feltámadás után: Flesch, Regina coeli . . . 4-sz. v. k. Aiblinger C., Tantum ergo . . . 4-sz. (2 Sopran 2 Alt) kar. *Husvévasárnapján* a 10 órai nagy mise alatt: Stehle J. G. E., Resurrexi . . . 4-sz. v. k. á capella. Mitterer J. Missa solemnis, 4-sz. v. k. katonai zenekarkiséréttel. Stehle, Haec dies. — Sequentia: Victimae paschali . . . 4-sz. v. k. Filke M., Terra tremuit . . . 4-sz. v. k. orkeszterkisérettel. Communio: Pascha nostrum. Husvéthétfőn 10 órakor: Stehle: Introdit . . . 4. sz. v. k. Witt X. F., Missa Salve Regina 4-sz. v. k. Stehle: Haec dies . . . V. Dicat nunc . . . Sequentia Victimae paschali . . . 4-sz. v. k. Stehle: Angelus Domini 4-sz. v. k. Communio: Surrexit.

Az ujvidéki kir. kath. főgimnázium ifjúsági egyesülete vivó körének négy tagja: Hufnagel Dezső, Szaics Ottó, Mihál András VII. oszt. és Zahorec Károly VIII. oszt. tanulók, részt vettek a „Szegedi Országos vivóverseny“-en és mindannyian másodosztályu vivóknak minősítették. Kisérvőjük Havas Vilmos és Hámos Nándor főg. tanárok voltak. Utóbbi diszoklevelet és nagy ezüst érmet nyert az oktatásban elért siker jutalmaképpen. — Gratulálunk!

Vállalkozás. Az ujvidéki törvényszék és fogházépületen már régóta gyökeres javítások és átalakítási munkálatok váltak szükségessé. Az emeleten például lábtörés veszedelme nélkül járni sem lehetett már, mert a folyosó kőburkolata pd. teljesen meglazult, akárcsak kibontották volna helyéből. Most ezen szükségessé vált javítási és átalakítási munkálatok biztosítása céljából versenytárgyalás fog e hó 28-án a törvényszék elnöki irodájában tartatni.

A rendőrbejelentési hivatal f. é. március havi ügyforgalmát a következő számok mutatják ki: ujvidéki lakosok új felvétele 96, lakváltásuk 474; cselédek új felvétele 85, helyváltásuk 626; idegenek magán háznál 61, vendéglőkben 942. Házasság kötött 12, újszülöttek 83, elhaltak 87. Mint központi kézbesítő hivatalhoz kikézbítésre beérkezett összesen 1909, ezek közül sikerrel kézbesített darab 1843. Értesítések adattak összesen 1383 esetben, még pedig 1088 eredménnyel. — Kiadott külhoni utlevél 48, igazolási jegy 8, cselédkönyv 22. Megfigyelő lap összesen meg lett fektetve 460.

A tífódvész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint a magyar birodalomban 1908. november havában összesen 5007 egyén halt meg gümőkórban. E számban B. Bodrog vármegye 145, Baja 8, Szabadka 32, Ujvidék 9 és Zombor 13 halálozási esettel szerepel.

Meglopott cipésmester. Lenhardt Fülöp cipésmester kedden éjjel már vig hangulatban betért egy Rákóczi Ferenc-utcai vendégbe, hol pénzével kezdett kérkedni; midőn azután távozni akart, azon szomorú felfedezésre jutott, hogy egyik zsebéből egy levélborítékba elhelyezett 2 drb. 20 koronást, melyet még kevéssel előbb mutogatott, valaki kiemelt. A káros panaszára nyomban megindult vizsgálat már nyomában van a jeles zsebelőnek.

Lopás. Jancsicska Alajos és Zachár Rezső bioskopi alkalmazottak panaszt emeltek rendőrségünkél, hogy ismeretlen tettes a bioskopi kocsiában levő lakásukba a nyitva hagyott ablakon át bemászott és onnan 82 kor. 40 fillér értékű ruhaneműjüket és egy ezüst órát ellopt. A rendőrség a tettest hamarosan kinyomozta Krajnov Milán helybeli 18 éves foglalkozás nélküli suhanc személyében, kit, jöllehet az elloptott tárgyak mind megkerültek, nyomban letartóztatott mert Krajnov most már harmadizben követett el hasonló lopást.

Iroda-költözés. Dr. *Elschléger* Dezső e hó 1-vel ügyvédi irodáját a Winkle-féle házból saját házába (volt Pekló-ház), Petőfi utca 5 sz., — *Schusztler* Rezső ügynök ugyancsak e hó 1-vel ügynöki irodáját (a Rákóczi Ferenc-utcaból) a Winkle-féle ház udvar felőli földszintjére helyezte át.

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használata által.

Kimerültség megszűnik

s a csecsemő rózsásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily változagos percében, a

Scott-féle Emulsió

erőt kölcsönöz, bátorít s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. 1—5 Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véd. egyét — a halászt — kérjük — figyelmeztetni.

Jótekon
a B. Bodrog Japolya köz. mányozott.

Ünnepl
plébániatemplom fedezésére és 18-án rendeznek. számokon f. fv. vigjáték

Kivánd
ruár és má. háboru fen. megszerzés. járt, mint. csökkent, e. ható. Ugyan. március ha. számba 53, váltottak u.

Nyilvá
tatásügyi m. leányiskolán s ezzel az iskolakéval

Szólób
tisztá csak. rontálmegy. a vállalat. ronától fel. román, sze.

Egy n
bajjai pleb. e hó 2-án. haltak meg. lelki jóbar. távoztak e. bános 54,

Egy o
alig 14 é. malom-tisz. pokban az. vagy szánc. volt az elv. véres boss. kevert a. Az asszon. zavaros és. a cselédet. tévedésből. őrségen o. hogy boss. ládot.

Rabló
Péter szá. Mélykuton. vásárt csi. mélyebben. állapotban. kai határl. nyok jötte. állapotát, és 260 k. lentésére. cigányok

Bony
kir. ügyés. gőzmalom. gató-társ. vádat em. a részvén. éveken á. tüntették. társaság. palástolh. ugy mód. már külö.

Jótevény főúr. Id. gróf Zichy Nep. János a B. Bodrog vármegyei Gazdasági Egylet Jopolya községi körének 1000 koronát adományozott.

Ünnepi előadások Hódságban. A hódsági plébániatemplom villanyvilágítási költségeinek fedezésére az ottani urileányok e hó 12., 13. és 18-án ünnepséggel egybekötött előadást rendeznek. A program szavalatok- és ének-számokon felül egy 5 felv. drámát s egy 1 fv. vígjátékot ölel magába.

Kivándorlás a Bácskából. Jóllehet február és március hó folyamán a nagy európai háboru fenyegető réme miatt az utlevelek megszerzése sokkal nagyobb nehézségekkel járt, mint rendesen, a kivándorlás még sem csökkent, ellenkezőleg nagyarányúnak mondható. Ugyanis B. Bodrog vármegyében folyó március havában Amerikába 727, Németországba 53, Szerbiába 35 és Romániába 7-en váltottak utlevelet.

Nyilvánossági jog. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori magán polgári leányiskolának a nyilvánossági jogot megadta s ezzel az itt nyert bizonyítványok az állami iskolákéval teljesen egyenjogúak.

Szülőbirtokosok részére egészséges fajtiszta csak a „Millenium telep“ Nagyösz, Torontálmegye oltványaival érhető el, melyeket a vállalat a legolcsóbban szállít. Ezre 70 koronától feljebb. Magyar, vagy német, vagy román, szerb főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy napon haltak meg. Százmán Károly bajsai plebános és Kanyó Ödön bajsai jegyző e hó 2-án jóformán egy és ugyanazon órában haltak meg. Bajsza halottai egymással testileki jóbarátságban állottak s most egyszerre távoztak el az élők sorából. Az elhunyt plebános 54, a jegyző pedig 42 éves volt.

Egy cselédeleány merénylete. Géczy Róza alig 14 éves cselédeleány egyik szabadkai malom-tisztviselő családjánál szolgált. A napokban az egyik gyermek — véletlenségből-e vagy szándékosan — megrugta s ez elég ok volt az elvetemült cselédeleálynak arra, hogy véres bosszút forraljon. 24 fillér áru kőszódát kevert a család kávéjába, de rajta vesztett. Az asszonynak szerencsére feltűnt a kávé zavaros és furcsa színe, amiért kérdőre vonta a cselédet. Ez elsápadt és azt vallotta, hogy tévedésből marólugot öntött a kávéba. A rendőrségen oda módosította ezt a vallomását, hogy bosszúból ki akarta irtani az egész családot.

Rabló cigányok a Bácskában. Gabrics Péter szabadkai gazdaember a napokban Mélykúton járt, hol tengerit adott el és jó vásárt csinált. Ennek öröme aztán kelletlenül mélyebben nézett a pohár fenekére s ittas állapotban ült fel a kocsjára. Mikor a szabadkai határhoz közel ért, három kocsin cigányok jöttek vele szemben, akik látva Gabrics állapotát, felugrártak a kocsjára, leteperték és 260 kor. pénzt elszedték. Gabrics feljelentésére a csendőrség megindította a rabló cigányok nyomozását.

Bonyodalmak egy malomnál. A zombori kir. ügyesség a csödbe jutott zombori koronagőzmalom bűnügyébe Belt Ferenc és igazgató-társai ellen család bukás büntette miatt vádat emelt. A vádirat szerint az igazgatóság a részvényesek és a hitelezők félrevezetésére éveken át a valóságnál kedvezőbb színben tüntették fel e célt szolgáló mérlegekkel a társaság vagyoni állapotát s amikor már nem palástolhatták a gőzmalom válságos helyzetét, úgy módosították az alapszabályokat, hogy a már különben is rozoga gőzmalom értékéből

évenként a szokásosnál jóval kisebb leírásokat szabtak meg.

Pénzhamisítók a megyében. Topolya község egész területén egy idő óta sok hamis pénz, különösen 20 filléres forog közkézen. Az ismeretlen tettesek ellen erélyes nyomozás indult meg.

A nagy kalapok. Valóságos háboruságokat keltettek a nagy, malomkeréknyi női kalapok. Nem egy párbaj keletkezett miattuk. Pesten javában dühöngtek a botrányok a nagy kalapok miatt, ezalatt Párisban is, ahol szintén csinos kis esetek zajlottak le a színházakban, a hölgyek kitaláltak egy praktikus megoldást. Olyan kalapokban járnak, amelyeknek külön lecsatolható karimájuk van. A karimát a ruhatárban hagyják és a nézőtérre csak kis kalapokban jelennek meg. A kalapdüh még a csendes Svájcba is elhatolt. Ott azonban sokkal radikálisabb eszközt találtak ki. A svájci vasutak ugyanis — mint egy francia lap írja — azt a rendeletet hozták, hogy a nyolevan centiméternél szélesebb kalapokra a külön díjszabást kell alkalmazni. Azóta, hogy ezt a rendeletet hozták, egyszerre eltűntek Svájcban a nagy kalapok. A kalapdüh azonban mostanában — a férfiak kimondhatatlan öröme — kezd eltűnedezni. A nők ugyanis ujabban rájöttek arra, hogy a nagy kalapok nem szépek. A tavaszi divat már a kis karimájú kalapok jegyében született.

„Hermes“ Kereskedelmi Tudakozóda Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Armin.*

Logfnomabb esemege-különlegességek, folytonos ujdonságok *Wagner testvérek*nél Ujvidéken.

Nyilt-tér.

Tegnap márciusi ibolyát kerestünk,

és eközben alaposan meghűltünk. Persze, nem akartunk iskolába menni, de ezt az anyánk nem tűrte. „Most, az osztályozás előtt nem fogtok mulasztani“, mondta. Azután két skatulya Fay-féle valódi szodeni ásványpasztillát hozott, minden gyermek 6 pasztillát kapott forró tejjel és a többi úgy szopogattuk. És ma reggel? Mintha minden bajt elfujtak volna és mi frissek és egészségesek voltunk. Fay valódi szodeni minden e szakmába vágó üzletben és gyógyszerárban 1 korona 25 fillérért kapható.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Felölös szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

2387. tkvi. 1909.

Póthirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Vranics Vlah Persza és társai mozsori lakos végrehajtónak Zagoresics Pál ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni 1000 kor. s jár. ir. végrehajtási ügyében az 1350/909. tkvi szám a. kibocsátott árverési hirdetményben az ujvidéki 1874. sz. betétben A. I. 1—2. sorsz. a. Zagoresics Pál nevében álló 3583. 3584 hr. 64 ö. i. sz. ház a Dugonics-utcában 1540 kor. kiküldési árban a kir. törvényszék árverési termébe 1909. évi május hó 1. napjának d. u. 3 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-c. 167. §-a alapján Kárpát Géza ujvidéki lakos végrehajtató érdekében is 270 korona tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Ujvidék, 1909. évi március hó 17-én.

Molndr,

kir. törvényszéki bír.

Saját gyártmányu

Bajor Sör

Egy pohár 8 krajcár.

Ujvidéken, a sörfözde sörcsarnokában

Kossuth Lajos-utca 37.

10 palack megrendelésénél házhoz szállítva. 2—3

Lakás.

Eötvös-tér 5. sz. 3 utcai szoba, folyosó, konyha és hozzátartozó mellék-helyiségekkel május 1-én

kiadó. — Bővebbet a házban.

17863./1908. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az ujvidéki takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Szamocseta Glisa alsókaboli lakos végrehajtást szenvedett ellen 200 kor. tőke és járuléka iránt folytatott s az ujvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság területén az alsókaboli 323. számú betétben Szamocseta Glisa nős Lésity Draginyával nevében felvett A. I. 1—2 sorsz. 474. 475. hrsz. 263 ö. i. sz. ház 208 négyszögöl udvarral 636 négyszögöl kert a beltelekben 284 kor.

†. 1. sorsz. 1032. hrsz. 5 hold 68 négyszögöl szántó a Kosztacso dülőben 1551 korona becsáron nyilvános árverésen el fognak adatni.

Határnapul az 1909. májús hó 5-ig napjának délutáni 3 órája Alsókaboli község házához kitézetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan a fenti határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kiküldési ár a fenti becsár, a melynek 10%-át a venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított az s 1881. évi 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékköpes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított s Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Titelen, 1908. évi dec. 5-ik napján.

Dr. Petrovics, kir. járásbíró.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
elegendő, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonszövethez 20 K.-ért, szintgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógár raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az élőlvő, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentőse nyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Aki azt akarja,

hogyan olcsó árért pontos és jól járó órája legyen, az forduljon teljes bizalommal

FISCHER M. mű-óráshoz
II. Rákóczi Ferenc-utca 20.

Vidéki órák
részére előnyös árért
dolgozom.
Betűs gyűrű 1.80.

Matkovits

szobafestő

és mázoló

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Irodistanó

ki magyarul, németül és szerbül beszél, azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok és személyes bemutatkozás

Grosz és Krausz céghez

2-2

UJVIDÉK.

KIADÓ.

II. Rákóczi-utca 15. sz. ház I. emeletén egy szép utcai lakás f. május 1-től kiadó.

Bővebbet nyújt **Osabay Henrik** a házban, vagy **Kron Károly** az ujvidéki Népbankban.

Minden- Kézimunka úgy nemű mint

madeira-, hardanger-, bieder-mayer-, tüll-, gyöngy-, punto tagliató-himzések; filét-antique és filet-gebeur készímenyek; továbbá gobeleine, csomozás és szmyrna iparmunka, valamint diszmontirozás és minden ezen szakmába vágó női disz-munka készítését elfogad és szerény díjazásért tanítást is vállal

Gross Janka

2-2

Rákóczi-utca 29. I. em.

Néhány remek Bernáthegyi

11 hetes kölyök kapható még: darabja 80 koronánként, utánvét-tel

Gróf Teleki Arcturnál,

3-6

u. p. Tancs Kolozsmegye.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely NAGYVÁRAD mellett.

Európa leggazdagabb forró kénés hőforrása, a víz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknél, idült méh és petefészek gyuladások, méhgyulladás, medencebéli sejtiszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógy-mód alakjában, idült gyomor-bántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehó-lyag betegségeinél, sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás; tüdő-, kád-, mór-, szénsav-, iszap-fürdők. 1908. évben 8600 állandó fürdővendég. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitünő vendéglők, jutányos étlapárak.

Állandó elsőrendű olgányszene. — Vasárnaponként katouazene,

tennis pálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Kurtaksa és zenedij nincs.

1-13

Pósta, távirda, interurbán telefon.

Prospektust küld az Igazgatóság.

Szőlő bérbeadása.

Alólírt zárgondnok, Merkva Alajos ujvidéki lakos tulajdonát képező 63. számú telepi szőlőjét öt évre Horváth Gusztáv bir. végrehajtó közbenjöttével 1909. évi április hó 15-én d. u. 3 órakor a helyszínen (városi 63. számú szőlőtelep) megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adom.

A haszonbérlet összege évenként február 1-én előre fizetendő. Az ideai haszonbér pedig az árverés napján. Az adót és városi haszonbérösszeget a bérlő tartozik fizetni és az árveréskor bemutatandó szerződést kötni.

Bánatpénz fejében 50 kor. teendő le.

Ujvidék, 1909. április 3-án.

Mandics Döme
zárgondnok.

Eladó ház.

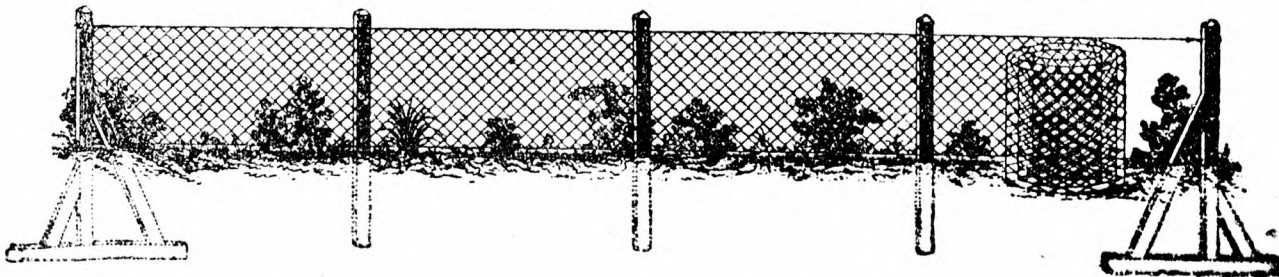
Petőfi-utca 14. sz. Balla-féle ház, 5 szoba, előszoba, konyha, zárt folyosó és istálló és raktárhelyiségekkel szabad kézből rendkívül kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítással **Hajós Miksa** ur szolgál az Ipar- és Kereskedelmi takarékpénztár titkára Kossuth Lajos-utca 49.

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodronygépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,
a sodrony vastagsága és fonatürbőség szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1-20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!